



fotograaf: Nikolaj Lund

# the american four seasons

De veelzijdige Nederlandse violiste Isabelle van Keulen keert terug bij Amsterdam Sinfonietta met spannende muziek van Philip Glass. Daarnaast speelt het orkest flitsende filmmuziek van Toru Takemitsu, Bernard Herrmann en Jonny Greenwood. Een bloedstollend programma met een glansrol voor Van Keulen.

door Noortje Zanen

## Première voor Isabelle van Keulen

Al sinds de oprichting van het orkest is Isabelle van Keulen regelmatig gastsolist bij Amsterdam Sinfonietta. De laatste keer speelde ze samen met Ronald Brautigam de Nederlandse première van de *Suite concertante* voor viool, piano en strijkorkest van de Russische componiste Lera Auerbach. Van Keulen: “Ik verheug me ontzettend op deze tournee, want het is al weer een tijd geleden dat ik voor het laatst met Sinfonietta heb gespeeld. Ik heb er extra veel zin in omdat ik *The American Four Seasons* van Glass nog niet eerder heb uitgevoerd. Zijn eerste vioolconcert heb ik wel heel vaak gespeeld, maar het tweede vioolconcert is voor mij een première. Glass schreef dit stuk ruim tien jaar na zijn eerste vioolconcert. Het klinkt dan ook heel anders, Glass is verder verwijderd van de minimal music. Er zitten ongelooflijk mooie vioolsolo's in, ik ben er nu al dol op! Bovendien bof ik enorm dat ik dit werk samen met de musici van Sinfonietta mag spelen, want zij kennen het concert al wel. Zij hebben dit stuk in première gebracht (in Nederland en België in 2012, [red.]) samen met de Amerikaanse violist Robert McDuffie voor wie dit stuk is geschreven.”

## Vivaldi versus Glass

Op verzoek van McDuffie schreef Glass een eigentijds antwoord op Vivaldi's *Vier Jaargetijden*. Maar Isabelle van Keulen herkent Vivaldi niet echt terug in het vioolconcert van Glass. “Het idioom van Glass is naar mijn mening niet vergelijkbaar met Vivaldi's muzikale idioom. Beide concerten verwijzen

naar de vier seizoenen en beide stukken zijn opgesplitst in vier delen. Maar waar Vivaldi zijn jaargetijden baseert op letterlijke (muzikale) beschrijvingen van wind, regen, sneeuw en ijs maakt Glass eerder gebruik van abstracte klankgedichten. In ieder geval herken ik zelf geen weersomstandigheden of ontluikende bloemen in *The American Four Seasons*. Niet voor niets verwijzen de vier delen van Glass' vioolconcert niet expliciet naar vier specifieke jaargetijden, zoals dat bij Vivaldi wél het geval is. Glass laat het over aan de fantasie van de luisteraar. Maar juist omdat het geen duidelijk programmatische muziek is, mis ik de drang om naar de specifieke jaargetijden te zoeken. Wat mij tijdens het instuderen van dit concert vooral opvalt is het vragende element. Het lijkt wel alsof je als luisteraar naar de aarde kijkt vanaf een afstand, bijvoorbeeld vanaf de maan. Ik associeer deze muziek dus niet zozeer met de natuur en de seizoenen, maar meer met beschouwende gedachten van de observerende mens. Dit idee wordt nog versterkt dankzij de vier korte introducties voor viool solo, voorafgaand aan elk deel. Vier 'Lieder ohne Worte' die wat mij betreft vooral een meditatieve werking hebben.”

## De diepte in met Sinfonietta

Isabelle van Keulen is benieuwd of haar interpretatie van *The American Four Seasons* nog zal veranderen tijdens de repetities en de concerten in november. “Misschien denk ik er na zes concerten wel heel anders over, want het maakt veel uit of je een stuk al wel of niet eerder hebt uitgevoerd

voor publiek. Wat ik bijzonder vind aan Sinfonietta is dat het orkest zonder dirigent werkt. Ik heb niets tegen dirigenten hoor, maar ik denk dat dit soort muziek véél beter werkt zonder zo'n zwaaiende tussenpersoon. Als solist heb je dan veel meer contact met de musici en het samenspel is veel directer, net zoals bij kamermuziek. Uiteraard moet het hele orkest de solopartij kennen en vice versa. Eigenlijk moet iedereen alle partijen kennen en daarom zijn er ook wel wat meer repetities nodig. Daar wordt de interpretatie een stuk dieper van. Ik zie het als een spannende uitdaging om *The American Four Seasons* onder elkaar te zetten zonder dirigent, maar onder leiding van concertmeester Candida Thompson en mij komt het ongetwijfeld helemaal goed.”

---

**Tournee van 12 t/m 20 november 2016 met concerten in Amsterdam, Tilburg, Den Bosch (November Music), Utrecht en Enschede. Voor meer informatie: [www.sinfonietta.nl](http://www.sinfonietta.nl)**

---

-